

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacyje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Turcyja. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Ofiary na utworzenie korpusu ochotników w obwodzie stryjskim.

VIII. Powiat Żurawieński. Ofiarowali WW. Alexander hr. Dzieduszycki właściciel Izidorówki 40 zł. 30 c., Alexander Jazwiński właściciel Bortnik 10 zł., Floryan Wysocki właściciel Hrehorowa 11 zł. 6 c., Piotr Trzeński właściciel Żyrawy 13 zł. 80 c., Konstanty Pietruski właściciel Rudy 11 zł., Ludwik Winnicki właściciel Wierzbicy 5 zł. 25 c., Władysław Zarewicz właściciel Zawadki 12 zł. 50 c., Paweł Skwarezyński właściciel Wierzchni 6 zł. 77 c., Iacińska kapituła jako właścicielka Młyniszcz 14 zł. 10 c., hrabina Franciszka Łoś właścicielka Łowczyce 16 zł. 7 c., Ewelina Zebrowska właścicielka Żurawna 35 zł. 35 c., Klementyna Broniewska właścicielka Balicz podróźnych 28 zł. 26 c., Ludwika Trzeńska właścicielka Żyrawy 11 zł. 78 c., Eufonia Lecezyńska właścicielka Czerteza 8 zł. 62 c., Helena Wilezyńska właścicielka Nowegosioła 5 zł. 32 c., Piotr Gołaszewski właściciel przysiołka w Dzieduszyceach małych 4 zł. 39 c., Marcei Nowicki, właściciel przysiołka w Baliczach podróźnych 1 zł. 2 c., Urszula Drohojewska właścicielka renty w Żurawnie 5 zł., pp. dzierżawcy dóbr: Adam Bogusz w Bortnikach 1 zł. 5 c., Michał Wojnicki w Bujanowie 2 zł. 30 c., Chaim Jupiter w Międzyrzeczu 2 zł., Mojżesz Mühlstein w Sulatyczu 1 zł. 10 c., Józef Sprintz w Dubrawce 4 zł., Franciszek Jabłonowski w Wierzchni 1 zł. 25 c., Józef Berger w Bakoczynie 1 zł. 5 c., Izrael Hausmann w Łówczyce 1 zł. 50 c., Józef Małaczyński rzadca dóbr w Młyniszczach 2 zł., księża plebani: Ferdynand Znamięcki rz. k. w Żurawnie 5 zł. 25 c., Eugeniusz Pietruski rz. k. w Kochawinie 1 zł. 5 c., Michał Gromnicki gr. k. w Żurawnie 5 zł., Wiktor Christofolimens gr. k. w Lachowicach podróźnych 2 zł. 10 c., Michał Hawryszkiewicz gr. k. w Baliczach podróźnych 4 zł., Goralewicz gr. k. w Mielniczu 1 zł. 5 c., Siokoło gr. k. w Manastercu 3 zł., Nyczaj gr. k. w Zawadce 3 zł. 15 c., gr. k. Szalkiewicz w Zbórze 1 zł. 5 c., gr. k. Wielczkowski w Czertezu 2 zł., gr. k. Horszowski w Lachowicach zarzecznych 2 zł. 10 c., gr. k. Lubieniecki w Lubszy 2 zł. 10 c., gr. k. Pietrusiewicz w Rudzie 1 zł., gr. k. Kowszewicz w Zabłotowcach 1 zł., gr. k. Kulczycki w Bortnikach 2 zł., gr. k. kapelani miejscowi: Mudrak w Młyniszczu 1 zł., Łucki w Włodzimireach 2 zł. 10 c., Bazylewicz w Baliczach podgórnym 1 zł. 5 c., Fijałowicz w Obłaznicy 1 zł. 5 c., Radkiewicz w Prolesach 1 zł. 5 c., Konstanty Lewicki w Dubrawce 2 zł. 10 c., Emil Dańkiewicz w Jajkowcach 2 zł. 10 c., Atanazy Stachurski w Holeszowie 1 zł., Teodor Harasiewicz w Hrehorowie 1 zł., gr. k. wikaryusz Antoni Gojdan w Stankowy 1 zł., dzierżawcy propinacji w powiecie 20 zł. 83 c., gospodarze gruntowi: Iwan Mudry w Dubrawce 5 zł., Szczepan Mielnik w Wierzchni 5 zł. 25 c., Jakim Misiura w Wierzchni 5 zł. 25 c., Dr. medycyny Józef Rappaport w Żurawnie 10 zł., Leiser Atlas właściciel domu w Żurawnie 5 zł., żydowska gmina w Żurawnie 180 zł. 90 c., mieszkańcy chrześcijańskiej gminy w Żurawnie 9 zł. 55 c., Piotr Schneider młynarz w Juseptyczach 1 zł. 9 c., gminy: Żurawno 20 zł., Balicze podróźne 11 zł. 34 c., Balicze podgórne 8 zł. 54 c., Bortniki 14 zł. 36 c., Bujanów 9 zł. 33 c., Czernichów 4 zł. 7 c., Czertez 11 zł. 77 c., Dzieduszyce małe 9 zł. 22 c., Dubrawka 5 zł. 85 c., Hanowce 5 zł. 49 c., Holeszów 10 zł. 89 c., Hrehorów 13 zł. 62 c., Jajkowce 6 zł., Juseptycze 9 zł. 49 c., Izidorówka 7 zł. 57 c., Korczówka 4 zł. 95 c., Kotoryny 4 zł. 67 c., Krechów 3 zł. 23 c., Lachowice zarzeczne 14 zł. 39 c., Lachowice podróźne 11 zł. 33 c., Lisków 8 zł. 60 c., Łowczyce 12 zł. 80 c., Lubsza 14 zł. 5 c., Lutynka 3 zł. 61 c., Manasterzec 25 zł. 12 c., Mazorówka 4 zł. 75 c., Młyniszcz 9 zł. 54 c., Międzyrzecze 7 zł. 60 c., Mielnicz 10 zł. 41 c., Nowesioło z Kornelówka 11 zł. 54 c., Obłaznica 7 zł. 34 c., Poberecz z Adamówka 10 zł. 50 c., Protesy 8 zł. 34 c., Ruda 10 zł. 97 c., Smuchów 6 zł. 60 c.,

Stankowce 15 zł. 98 c., Sulatycze 10 zł. 45 c., Tarnawka 4 zł. 58 c., Wierzbica 9 zł. 57 c., Wierzchnia 13 zł. 17 c., Włodzimirec 11 zł. 24 c., Zabłotowce 12 zł. 42 c., Zawadka 14 zł. 47 c., Zbóra 12 zł. 45 c., Żyrawa 10 zł. 86 c., urzędnicy c. k. urzędu powiatowego w Żurawnie 12 zł. (d. n.)

Anglia.

(Stan rzeczy obecny. — Sprawa robotników. — Posiedzenie z 4. sierpnia.)

Londyn. 5. sierpnia. Anglii zagrażają na przyszłość niebezpieczne zawikłania, tem bardziej, że wkrótce już może nastana nowe trudności w Indjach, które zajmą większą część zbrojnych sił Anglii. Ta wieczna rana Anglii była temi dniami znowu przedmiotem rozpraw, i stosunki indyjskie muszą być bardzo niebezpieczne, kiedy *Times* odważa się dowodzić, że lepiejby było zrzec się znacznej części środkowych prowincyi Indyi i utworzyć z nich nowe królestwa dla krajowych książąt, gdyż trudno będzie obronić je od insurekcyi, która przygotowuje się nanowo, a niedobór w ich administracyi przybiera prawdziwie bajeczne rozmiary. Przed wybuchem powstania indyjskiego, to jest przed dwoma laty wynosił dług Indyi 59.500.000 f. szt.; od tego czasu powiększył się ten dług prawie na 100 milionów f. szt., przyczem nie ma najmniejszej nadziei, by niedobór ten niepowiększał się z każdym rokiem, gdyż pan Charles Wood oświadczył w swoim sprawozdaniu o budżecie indyjskim, że niepodobna w żaden sposób zmniejszyć tamtejszych wydatków. Wydatki wojskowe, które przed powstaniem wynosiły 12.000.000 f. szt., podniosły się teraz na 21.000.000, i zapewne powiększy je bardziej jeszcze panująca niechęć wojsk europejskich, a sir Charles Wood wyraził tylko małą nadzieję, że niedobór wynosić będzie w przyszłym roku tylko 5—6,000.000 f. szt. Wprawdzie, dopokąd chodzi tylko o trudności finansowe, mogłaby jenoż Anglia dać sobie radę przy swych niewyczerpanych źródłach pieniężnych. Ale cóżby się stało, gdyby Anglia równocześnie zawikłana została w wojnę europejską i także w Indjach musiała pokonywać nową insurekcyę! Dotychczas niepowiodło się wszelkim staraniom Anglii wyjednać wydania Nana Sahiba z Nepalu, i zaczęto się obawiać, że Jung Bahadur może nie tak bardzo sprzyja Anglii, jak sobie poehlebiano. Nana Sahib ma zawsze jeszcze znaczną siłę w Nepalu, i trzyma w reku cały spiszek w głębi Indyi. Gdyby mu się udało porozumieć potajemnie z Jung Bahadurem, a przytem wzmogła się niechęć wojsk europejskich, niezdolnoby zapobiedz nowemu powstaniu w Indjach. A wtedy — jak sądzą tu wszyscy — spadłaby na Anglię także wojna europejska.

— Wstrzymanie się od pracy robotników przy budowach trwa jeszcze potąd, i podobno nie tak prędko przyjdzie do załatwienia tej sprawy. Majstrowie porozumieli się teraz ze sobą i oświadczyli, że dnia 6. b. m. zamkną wszystkie swe zakłady na tak długo, pokąd tylko robotnicy w niektórych zakładach ociążać się będą z robotą. Lecz takie postępowanie mogłoby tylko pogorszyć stan rzeczy, a dzienniki odradzają majstrom taki środek, jak już dawniej przeciwiły się dążeniom robotników wymuszenia za pomocą koalicji wyższej płacy i skrócenia godzin roboczych, zwłaszcza że takie zwały wychodziły zawsze na szkodę robotników.

— Na posiedzeniu izby wyższej dnia 4. b. m. zabrał hrabia *Granville* jeszcze raz głos w tej sprawie i oświadczył między innymi, że zostaje w obawie, czy też poprzedniczej mowy jego w tej sprawie mylnie nie wykładano. Przyznaje, jako jest tego mniemania, że dawniejsze ustawy karne na zmwianie się robotników słusznie zniesiono, gdyż to wydaje mu się być niesprawiedliwą niedogodnością przeszkadzać stowarzyszeniu się robotników dla obrony praw swoich. Inna już rzecz wtenczas, gdyby robotnicy zmówić się mieli w złych zamiarach dla wywierania nieprzynależnego im wpływu na stosunki rękodzielnictwa i zarobkowania: w takim razie powinno wdać się w to prawodawstwo, a mianowicie, gdyby robotnicy chcieli zadawać przymus jaki innym swym towarzyszom w brew wszelkiej słuszności i z krzywdą cudzą. Każdemu robotnikowi powinna być zastrzeżona wolność popierania praw swoich, a ustawa powinna go bronić od wszelkiego w tej mierze ucisku. Wkońcu oświadczył minister jeszcze i to, że uwag jego nienależy zastosowywać do teraźniejszego zwołania się robotników, które uważa za całkiem bezzasadne i niesprawiedliwe. — Bil względem milicyi odczytano dzisiaj w izbie wyższej po raz wtóry. Przy tej sposobności wytykał książę *Cleveland* niektóre niedogodności teraźniejszej organi-

zacyi milicyi, a mianowicie krótkość terminu 21 dni do wymusztrowania zwolnionych żołnierzy, i który najczęściej ogranicza się na dwóch tygodniach.

Na posiedzeniu *izby niższej* dnia 4. b. m. obradowano nad pozycjami budżetu dla budowli publicznych. Obrady te są zwykle nieco nieporadne i dziwne, gdzie tylko idzie o przedmioty odnoszące się do sztuk pięknych. Budowniczy Scott przedłożył plan w stylu gotyckim do budowy, za którym oświadczył się lord John Manners za dawniejszego ministerstwa. Lord Palmerston odrzucił jednak ten plan, uważa go stosownym na klasztor, lecz bynajmniej na zabudowanie ministerjalne. Mieni to być błahem urojeniem, jakoby styl gotycki był stylem narodowym; nie sadi też, by publiczność miała w stylu tym upodobanie szczególne i oświadcza, że wykonanie planu tego wymagałoby wielkiego nakładu, a to około miliona funtów szterlingów. To jeszcze byłby powód dość słuszny, lecz cóż na to powiedzieć, kiedy jeden z deputowanych, p. Tile, ogłasza architekturę gotycką za styl narodu barbarzyńskiego, a w czem go utwierdza inny deputowany, p. Coningham, który na potępienie takzwanego stylu gotyckiego przywołuje w pamięć barbarzyństwo Gotów i Wandalów. Zresztą przyzwolono sumę 30.000 fl. szt. żądana na tę budowę, a sam plan przedłożony ma być parlamentowi dopiero na przyszłej sesji.

Francya.

(Okolnik ministra względem dymisji żołnierzy morskich.)

Paryż, 5. sierpnia. Okolnik ministra marynarki do prefektów morskich względem uwolnienia marynarskich żołnierzy, którzy służyli pięć lat, tak opiewa:

„Panie prefekcie! W skutek nowej redukcji armii morskiej postanowiłem, ażeby kwatermistrzów i majtków, którzy do 1. sierpnia wysłużyli 60 miesięcy, natychmiast uwolnić i do domu odesłać, jeżeli nie żądają służyć jeszcze dalej. Wzywam pana zatem użyć niezwłocznie potrzebnych środków na wykonanie tej uchwały o ile odnosi się to do dywizji (następuje nazwisko) i okrętów Pańskiego okręgu.

To postanowienie powtarzam Panu, odnosi się do wszystkich tych, którzy z dniem 1. sierpnia liczą 60 miesięcy służby, bez różnicy, jaki czas upłynął od ostatniego poboru. Hamelin.“

Według listów z Toulonu umieszczonych w *Patrie*, dymisjonowano tam już wszystkich żołnierzy okrętowych, którzy liczą pięć lat służby.

Belgia.

(Czynności w izbach.)

Centralny wydział na swoim posiedzeniu z dnia 4. b. m. przyjął po długiej debacie następującą rezolucję p. Coomans: „Sekcyja ubolewa, że główne handlowe miasto kraju ma być przeistoczone na twierdzę.“ Dziwna zatem, że zaraz po przyjęciu powyższej uchwały, przyjął wydział większością 4 głosów przeciw 3. paragraf odnoszący się do obwarowania Antwerpii. Prócz tego mianowano osobnego sprawozdawcę co do projektu warowni a drugiego co do innych publicznych robót wyliczonych w projekcie rządowym. To drugie polecenie otrzymał p. Ern. Vandenneboom zaś pierwsze p. Orts, mianowany sprawozdawcą większością 4 głosów przeciw 3. W ciągu posiedzenia zapytywał p. Coomans obecnego ministra wojny względem pogłoski, że z obwarowaniem Antwerpii nastąpić musi konieczne znaczne i kosztowne powiększenie belgijskiej marynarki wojennej. Z odpowiedzi generała Chazal okazuje się, że zamiary rządu w tym względzie nie są jeszcze powzięte stanowczo, jednak że wszelka organizacyja floty, która ma być przedsięwzięta, wypadnie tak na korzyść handlu jak z dohrem i obroną kraju.

Holandya.

(Ustąpienie ministra wojny.)

Minister wojny, generał-major van Meurs podał się do dymisji i król ją przyjął. Winą temu są stany jeneralne, że osłabiły i utrudniły administracyję ministerstwa wojny. Oprócz tego, że uchwalili znaczną większością głosów rozpuścić kontyngens z roku 1850 i 1857, jeszcze odrzucili jednomyślnie powołanie kontyngensu z r. 1854. wbrew woli i postanowienia ministra. Zachodzą jeszcze przytem trudności w zciągnięciu kontyngensu limburgskiego, tak że garnizon w Hadze sam o 900 ludzi zmniejszony być musiał.

Szwajcarya.

(Sprawy sabaudskie.)

Na drugim posiedzeniu konferencyi względem neutralności sabaudzkiego okręgu nie ukończyli członkowie jeszcze swojej pracy. O toku układów jeszcze dotąd nie pewnego; a co zaś przewleka konferencyja, jest to, jak pisze *Allg. Ztg.*, że zastępca Sardynii nie sądził się być upoważnionym przystać na pewne punkta, nie zniósłszy się wprzód jeszcze raz z rządem swoim, zatem nastąpi jeszcze trzecie posiedzenie.

— Od majora Latour, nadzwyczajnego pełnomocnika w Neapolu, który w dawniejszym liście dnia 26. lipca doniósł o szczęśliwym swoim przybyciu, nadeszło drugie pismo. W tem piśmie donosi major Latour, że rozpoczął pierwsze kroki do wykonania swej misji. Względem żądania, ażeby herby szwajcarskie zdjęto

z chorągwi szwajcarskich pułków w służbie neapolitańskiej, nie otrzymał wprawdzie od tamtejszego rządu jeszcze żadnej odpowiedzi, ale ani wątpliwość o zupełnem zwinieciu i reorganizacyi tych pułków, a więc te herby same przez się znikną. Norma, według której nastąpi zwiniecie i reorganizacyja, będzie podobno następująca: każdemu szeregowcowi i każdemu oficerowi będzie natychmiast udzielana dymisya, gdy jej zażąda; ci zaś, którzy się zdecydują do dalszego pozostania w służbie neapolitańskiej, będą organizowani w zupełnie nowe pułki postawione na równi z krajowemi, przyezem część pozostałych oficerów szwajcarskich będzie wcielona w pułki krajowe, reszta zastąpiona oficerami krajowemi, a więc dowództwo pułków nowo organizowanych nie będzie już wyłącznie w ręku oficerów narodowości szwajcarskiej. Z tem wszystkiem nie jest jeszcze pewna, że sprawa pułków szwajcarskich w Neapolu będzie rozwiązana według tej normy, która całkiem w myśl nowej ustawy byłaby przeciw werbunkom, jednak major Latour czyni wszelką nadzieję, że to będzie ostatecznym rezultatem jego usiłowań.

Włochy.

(Komisarz królewski odwołany z Toskanii. — Sprawy dziennikarskie. — P. Reisce. — Wiadomości bieżące. — Proces Szwajcarów zbuntowanych.)

Konkultę rewolucyjnego rządu w Toskanii zawiadomiono już dnia 1. b. m., że odwołanym został piemontski komisarz Bouncompagni i że władza jego przelana jest na ministrów urzędujących w Toskanii. P. Bouncompagni złożył w ministerjum swoje pismo odwołujące dekret względem przeniesienia jego władzy na gabinet toskański i „dokument nominujący“ barona Bellino Ricasoli, prezydentem tego gabinetu, a w drugim z tych aktów podał za powód powyższemu wspomnianego przeniesienia rozkaz piemontskiego ministerjum.

— Sabaudzki dziennik *le Courier des Alpes*, który ostatnimi czasy popierał bardzo gorąco wcielenie Sabaudyi do Francyi, został zawieszony uchwałą rządową aż do dalszego rozstrzygnięcia sadu za przestępstwa prasy. Zawieszony dziennik ogłasza w swoim ostatnim numerze tę uchwałę, i dodaje, że wojnę a z nią i wyjątkowe ustawy prasy uważał za ukończone. P. Reisce opuścił Turyn dnia 4. b. m. i w politycznej swej misji udał się do Parmy. Przed swoim odjazdem był na dwugodzinnej audyencyi u króla, poczem miał dłuższą konferencyję z ministrem-prezydentem i z ministrami spraw wewnętrznych i zewnętrznych.

— Wojenny sąd w Neapolu skazał 17. b. m. 270 szwajcarskich żołnierzy i podoficerów na galary, a dwóch na karę śmierci. Narady były, czy mają być wysłani na wyspę Pantelaria, czyli zaś umieszczeni kompaniami po 80 ludzi na rozmaitych galarach kraju. Co pozostało jeszcze z 3go pułku Szwajcarów, wysłano do Nocery. Jak się zdaje, byli ci żołnierze bardzo zdemoralizowani, niepokoiłi wojsko krajowe, które tam stało garnizonem i równie jak krajowcy objawiali jeszcze w inny sposób swoją niechęć do rządu. Jedenastu z nich odebrało sobie życie. Straże wszędzie porozstawiane, a batalion strzelców z Avellino otrzymał rozkaz wzmożnić garnizon w Nocerze.

— *Giornale di Roma* zawiera pod dniem 16. lipca doniesienie, według którego Ojciec święty raczył pochwalić nowe dowody wierności wielu gonfalonierów i księży, którzy je okazali sojm wystąpieniem z urzędu w zbuntowanych prowincjach. Inni, którym powiodło się utrzymać porządek w swoich gminach, otrzymali dekoracye, ordery i awanse, jak n. p. gonfaloniere z Osimo, Cov. Andrea Bonfigli.

Niemce.

(Wypadki dzienne.)

Gazeta wiedeńska przytacza następującą o „polityce pruskiej“ rozprawę z dziennika *Patrie*:

Dla czego też minister spraw wewnętrznych w Berlinie, pan Schleinitz ogłosił w półrocznym dzienniku *Preuss. Ztg.* dokumenta dyplomatyczne, które temi dniami i *Patrie* już umieściła? *Journal des Débats* wyjaśnił nam rzecz tę notą pochodzenia niewątpliwego, i przeciw której gabinet berliński zapewne nie wystąpi.

Journal des Débats pisze między innymi:

„Państwa niemieckie oświadczyły to jawnie i wyraźnie, jako Prusy spoglądały na niepowodzenia Austrii z pewnem zaspokojeniem własnem, i czekały tylko na chwilę sposobną, kiedyby mogły z tego korzystać i osiągnąć powiększenie znaczenia swego, jakiego pragną usilnie. P. Schleinitz, który nie ma sobie nic do zarzucenia, co sądzi, że postąpił z wszelką sumiennością, że niezaniebdał żadnego ze swych obowiązków, i że wśród tych ważnych wypadków tak działał, jak to przystoi prawemu Prusakowi wiernemu przedewszystkiem swemu królowi i krajowi, co postąpił sobie jak Niemiec, który pojął powszechnie widoki ojczyzny wspólnej, jako wierny sprzymierzeniec Austrii, jak przyjaciel pokoju i prawdziwie liberalnych zasad; p. Schleinitz nie znalazł lepszej odpowiedzi nad tę, jaką publiczność wszystkich krajów powzięła z ogłoszonych jego korespondencyi urzędowych. Chciał od niedojrzałych przesądów zle zawiadomionej opinii publicznej odwołać się do oświeconej opinii publicznej i przedłożyć publiczności swoje najpoufniejsze zwierzenie się i korespondencye polityczne.

Ogłoszenie to jest przeto niejako usprawiedliwiającym się memoriałem. Lecz czyliż i sędziów swych przekona? *Journal des Débats* sądzi, że jeśli nie teraz, to jednak później będą tego prze-

konania, jako namiętności chwilowe mogą w prawdzie jeszcze z wielką surowością przyganiać polityce pruskiej, lecz że czas późniejszy odda jej niewątpliwie sprawiedliwość zupełną, i że chwila ta już niedaleka, kiedy powiedzą tak w Paryżu, jak i w Wiedniu, że gabinet berliński podczas ostatniego przesilenia europejskiego żywił ciągle jak najlepsze zamiary.

Gdyby orędownik p. Schleinitz'a poprzestał być już na wychwalaniu tylko dobrych zamiarów swego słynnego klienta, tedy nie dałoby się nie przeciw temu zarzucić, zwłaszcza że trudno rozprawić o zamiarach. Lecz dyplomata paryski czy też berliński dodaje jeszcze przy tem, „że gabinet pruski nie miał żadnych złych zamiarów w obec mocarstw wojujących, i że zawsze był dla sprawy włoskiej życzliwy“. Wyznać musimy, że nas to zasadnicze oświadczenie nie zdoła zaspokoić zupełnie. Być z życzliwością dla sprawy włoskiej, a nie mieć żadnej, najmniejszej nawet niechęci do którego z mocarstw wojujących, wydaje się nam być systemem bardzo wygodnym, który jak najmniej lubi przyrzekać, a zresztą mniej więcej gotów skłonić się do wszystkiego. Gdyby nam przyszło koniecznie dać nazwę takiej polityce, która równocześnie chciałaby przysłużyć się całemu światu, tak ciemniejszemu, jak i ucieszonemu, a niemniej i oswobodzicielom, tedy nie moglibyśmy dać jej nazwę bardzo zaszczytną.

Smutna to bardzo polityka! A jednak zaszczyca się nią potąd gabinet berliński. Lecz ta polityka, którą się obecnie chlubi gabinet berliński, nie jest nawet jej własną, a najlepszym tego dowodem jest najnowszy jego postępek, owe pośrednictwo zbrojne, które w Niemczech sprawiło tyle wzburzenia a Europę tak zniepokoiło.

Niechajby było i pośrednictwo; lecz na cóż właśnie pośrednictwa zbrojnego? Te dwa słowa albo nie mają żadnego znaczenia, lub takie, że Prusy chcąc proponować mocarstwom wojującym swoje pośrednictwo, zamierzały w razie odrzucenia dać im uciec potęgę oręża swojego. Zaczem według zamiarów gabinetu pruskiego miała nadejść ta chwila, w której stosownie do lekki sprowadzonego przezeń położenia rzeczy byłby zmuszony wydać wojnę Francji lub Austrii, lub też równocześnie i obydwom mocarstwom.

P. Schleinitz mógłby w prawdzie na to odpowiedzieć, że nie przyszłoby wcale do tego, gdyż Prusy nie myślały bynajmniej działać na własną swą rękę odrębnie od innych mocarstw neutralnych, odrębnie od Anglii i Rosji. Zgadza się nawet i na to; lecz jakże gabinet berliński po wiadomym okólniku księcia Górczakowa, w którym tak wyraźnie i stanowczo oświadczone się względem posiadłości austriackich, po tych publicznych oświadczeniach nowego ministerstwa angielskiego i po jego tajnych depezach dziś już wiadomych — mógł się tego spodziewać, że gabinety w Londynie i Petersburgu zdoła skłonić do zamierzonego przez siebie załatwienia sprawy, polegającego na utrzymaniu posiadłości austriackich na włoskim półwyspie?

Czytając uważnie depeze pana Schleinitz, można dostrzedz, że nie żywił nigdy takiej nadziei. Czego chciał przedewszystkiem pruski minister spraw zagranicznych, to ograniczało się na zajęciu stanowiska, które mu dozwalało zwracać się to w prawo to w lewo nie zrywając z nikim; chciał on przedewszystkiem powiększyć tą podwójną grą swoją przewagę w Niemczech, gdyby nastąpiła się sposobność, w razie potrzeby nawet umyślnie wywołana, do urzeczywistnienia pewnych, bardzo dawnych już planów terytoryalnych.

Dowodem tych ukrytych zamiarów był nie tylko ciągły opór, jaki stawiały Prusy gabinetowi wiedeńskiemu co do tego, by ustne swoje zapewnienie względem terytoryalnego stanu Austrii zamienić w formalne zobowiązanie się, ale także i to przedewszystkiem środki mobilizacyi. Tej mobilizacyi zgubnej dla finansów państwa a niepopularnej w kraju nieusprawiedliwiona wcale wyznana polityka Prus. Jeśli nie była niedorzeczna, to pewno niepotrzebna. Opinia publiczna oświadczyła się jawnie przeciw temu środkowi; mimo to nie wstrzymał się rząd; musiał mieć do tego swoje powody.

I istotnie miał powody ukrywane oddawna; a których niepodobna było niedostrzegać dłużej. Gabinet wiedeński nie dał się dłużej ludzi; Francja wiedziała także, czego się ma trzymać, i nadszedł dzień, kiedy Cesarz austriacki miał prawo powiedzieć, że nie ma sprzymierzeńców, chociaż Francja nie mogła mówić, że nie ma nieprzyjaciół.

W tym dniu przejrano nakoniec wyraźnie politykę Prus. obrońca pana Schleinitz w „Journal des Débats“ kończy swoje uwagi temi słowy: „Prusy są zarazem wielkiem europejskiem i głównie niemieckiem mocarstwem; dlatego jest obowiązkiem ich w chwilach przesilenia przestrzegać szczególnie widoków Niemczech i ochraniać je od wyskoków, ślepego lub nierozważnego patryotyzmu.“ Zapewne jest to wzniosta rola dla Prus; ale nierozważnym wydaje nam się przypominać ją w chwili, kiedy Prusy sprzyniewierzyły się jej właśnie w oczach Europy.

W charakterze mocarstwa europejskiego robiły Prusy więcej niż którekolwiek inne mocarstwo, by wojnę lokalizowaną zamienić w powszechną, zaś jako mocarstwo niemieckie nie myślały wcale o widokach Niemczech, lecz o własnych tylko.“

Lüneburg, 4. sierpnia. *Z. f. N.* pisza: Dla sprostowania przesadzonych wieści godziłoby się podać do wiadomości powszechnej, że cholera panująca w naszym mieście od trzech lub czterech tygodni zaczyna się już usmierać. Z liczby około 60 wypadków było 30 śmiertelnych — właśnie taki sam stosunek, jak i w Osnabrück. Lecz i tą razą potwierdziło się dawniejsze doświad-

czenie lekarzy, że porządnym i umiarkowanym sposobem życia można się ustrzedz tej choroby, która prawie zawsze jest wynikiem zaniedbania należytej diety i potrzebnej ostrożności. U klas uboższych wydarzają się także smutne wypadki śmiertelności z powodu opóźnionej pomocy lekarskiej. W tej chwili nie zaszły żadne nowe wypadki tej choroby.

Rosya.

Petersburg, 31. lipca. Dnia 11. czerwca odbył się w przystani Kronsztadzkiej przegląd floty parowej. Statki parowe rozmaitych rozmiarów były uszykowane następnie:

Okręta liniowe: „Cesarzewicz“, „Prochor“, „Wola“, „Konstantyn“, „Sinopa“, „Wyborg“, „Orzeł“. Fregaty, korwety i t. d.: „Groziaszczyj“, fregata parowa, „Chrobryj“, „Kalewała“, korweta, „Posadnik“. „Kamezatka“, fregata parowa, „Ilija Muromiec“, fregata śrubowa, „Jenerał-admirał“, fregata śrubowa, „Światlana“, fregata śrubowa, „Olał“, fregata parowa, „Rozbójnik“ kliper, „Najezdnik“, „Sztandar“, jacht cesarski.

Ogółem dziewiętnaście statków parowych. Nie są to jeszcze wszystkie nasze statki śrubowe; liczna flotyla kanonierek śrubowych, równie jak i okręty śrubowe liniowe, fregaty, klipyery i korwety, znajdują się na odległej zegludze lub w portach Oceanu spokojnego. Tymczasem na kilka lat przedtem w Rosji nie było jeszcze ani jednego okrętu parowego lub fregaty. W cztery lata utworzoną została terazniejsza flota śrubowa.

O godzinie w pół do pierwszej z południa Jego Cesarska Mość w towarzystwie Wielkiego Księcia Konstantego Mikołajewicza i licznego orszaku udał się z Peterhofu do przystani kronsztadzkiej na parostatku cesarskim „Aleksandrya“, eskortowanym przez parostatki „St. Petersburg“ i „Fontanka“. Najjaśniejszy Pan był w mundurze floty. Za zbliżeniem się ku statkom Jego Cesarska Mość pozdrowiał osady, odpowiadające trzykrotnem ura. Po przybyciu na środek linii wywieszono sztandar cesarski, na co odpowiedziałą była salwa z tysiąca dział okrętowych i fortyfikacyi kronsztadzkiej. Poprzednio Najjaśniejszy Pan sygnałem podziękował flocie.

Najjaśniejszy Pan raczył zwiedzić okręty liniowe „Konstanty“ i „Sinopa“. Flotyla cesarska wróciła do Peterhofu o trzy kwadransy na czwartą po południu.

Turecja.

(Podróż Sultana. — Załoga Szumli. — Regulacya stosunków albańskich.)

Dnia 27. lipca przed południem zjechał Sultan do Saloniki i był uroczystie przyjmowany, poprzednią noc spędził Jego ces. Mość w Rodosto.

Journal de Constantinople pisze: „Aż do stanowczego załatwienia spraw w Multanach i na Wołoszczyźnie pozostaną wojska, stanowiące korpus armii naddunajskiej, na załodze w obozie pod Szumla.“

Albański książę Rib Dodr przyjechał do Konstantynopola, ażeby, jak słyhać, uregulować polityczne stosunki swej prowincyi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 8. sierpnia. Paroptyw Lloyda „Vulcan“ przywiózł tu dziś wiadomości z Bombaju z 5. lipca. W stanie wojsk krajowych zaszły znaczne redukcye.

Paryż, 8. sierpnia. *Constitutionnel* zawiera artykuł przeciw obwarowaniu Antwerpii.

Londyn, 9. sierpnia. Wielki Książę Konstanty przybył tu wczoraj z wyspy Whigt.

Berna, 8. sierpnia. Baron Bourqueney i pan Desambrois mieli dziś długą konferencyę. Posiedzenia wszystkich pełnomocników nie było jeszcze.

Turyn, 8. sierpnia. Nowe wybory wypadły po największej części w duchu ministeryalnym. Ratazzi obrany został w Alessandryi, Garibaldi w Stradelli.

Medyolan, 8. sierpnia. Wczoraj zjechał tu Król Piemontu.

Korfu, 30. lipca. Wyszło rozporządzenie lorda nadkomisarza przeciw bezimiennym, podburzającym listom.

Aleksandrya, 31. lipca. Według umowy pana Lesseps z wicekrólem obejmuje wicekról w razie zlikwidowania towarzystwa suezkiego jego prawa i materyał z obowiązkiem zupełnego wypłacenia akeyonaryuszów.

Hongkong, 22. czerwca. Pełnomocnicy angielski, francuski i amerykański odjechali z Szanghaji do Pekinu. Francuzi mają już wkrótce oddalić się z Kochinchiny.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.43	+ 17.5°	72.1	poł.-zachodni sł.	jasno
2. god. po poł.	326.26	+ 26.0°	43.6	„	pochmurno
10. god. wiecz.	326.40	+ 18.5°	80.7	„	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Żurkowski Eug., z Krakowa. — Abancourt Xaw., z Łuwezy. — Raciborski Wacław, z Rosyi.

Hotel europejski: Komarnicki Jan, z Trościańca małego — Żurkowski August, z Horbacza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. sierpnia.

PP. Dr. Bayer Franciszek, c. k. lekarz pułk., do Stryja. — Scholz Ed. c. k. weter., do Drohomyża. — Pawlikowski Michał i Raciborski Wacław, do Krakowa. — Herlth Franc., do Uniatycz. — Dylewski Maryan, do Relowa. — Bóbr Teodor, do Jaryczowic. — Hr. Tarnowski Jan, na Wołyń.

Kurs lwowski.

Dnia 11. sierpnia.

		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	43	5	49
Dukat cesarski	" "	5	50	5	54
Półimperyal zł. rosyjski	" "	9	33	9	48
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	81	1	85
Talar pruski	" "	1	75	1	78
Polski kurant i pięciotłotówka	" "	—	—	—	—
Galicji listy zastawne za 100 zlr.	} bez kuponów	81	86	82	44
Galicyskie obligacje indemnizacyjne		74	75	75	33
5% Pożyczka narodowa		79	42	80	8

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 11. sierpnia.

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	82	25
" przedał " " 100 po	" "	83	—
" dawał " " 100	" "	—	—
" żądał " " 100	" "	—	—
Wartość kuponu od 100 zlr.	" "	—	46 2/3

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 11. sierpnia.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 80.30 Z roku 1851

serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 76 10; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2 1/4% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 3/4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. **B. Krajów koronnych.** Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Krocacji i Sławonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzula losowania w roku 1869 —. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcje. Banku narodowego sztuka 906 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 218 —; niższo-austr. towarzystwa eskomtoowego —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 zlr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wach. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. —; Lloyd'a w Tryeście po 500 zlr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wekslowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 100.50. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liwerna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 100 funtów szterl. 117.40. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecja za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow wlozkich —. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wekslowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.57, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 9. sierpnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	70.25	70 50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	80.80	80 90
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	76.20	76 30
dtto. " 4 1/2% za 100 zł.	67.—	67.30
Przeznac. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295.—	300.—
" 1839 " 100 "	119.—	119 50
" 1854 " 100 "	111.50	111.70
Renty Como po 42 lir. austr.	14.50	15.—

B. Krajów koronnych

	pien.	towar.
Niższej Austrii	94.—	96.—
Węgier	74.50	75.50
Banatu Temeskiego, Krocacji i Sławonii	72.—	73.—
Galicji	74.—	75.—
Bukowiny	72.—	72.50
Siedmiogrodu	73.—	73 50
innych krajów koronnych	84.—	90.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—	—

Akcje.

Banku narodowego sztuka	906.—	908.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	220.—	220.10

	pien.	towar.
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	563.—	565.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1845 —	1847
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	267.—	267.50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	142.—	142 50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	136.—	137.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	123.—	124.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—	—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	488.—	490.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	268.—	270.—

Listy zastawne.

Banku narodowego w mon. kon. { 6letnie po 5% za 100 zł.	97.50	98.—
{ 10 " " 5% " 100 "	94.—	95.—
{ przeznaczone do losowania po 100 zł.	87.—	88.—
{ na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99 50	100.—
Banku narodowego w wal. austr. { przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	83.75	84.—

	pien.	towar.
Losy.		
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztuka	96.—	96.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.50	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	80.—	81.—
Salma 40 " "	38.75	39.—
Palliego 40 " "	38.50	39.—
Clarego 40 " "	35.50	36.—
St. Genois 40 " "	35.—	36.—
Windschgrätz 20 " "	24.50	25.—
Waldsteina 20 " "	25.—	25 50
Keglevicha 10 " "	14.50	15.—

Na 3 miesiące.

Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	100.—	100 25
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	100.50	100.75
Hamburg za 100 marko banko 2 3/4%	88.25	88 75
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	117 —	117 25
Paryż, za 100 franków 3%	46.30	46 60

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	52 cen.	5 zł. 54 cen.
Korona	16 " 5 " 16 " 8 "	
Napoleondor	9 " 35 " 9 " 37 "	
Rosyjski imperyal	9 " 50 " 9 " 53 "	

KRONIKA.

Trzynasta lista skladek na pogorzalców w Brodach. Złożyli PP.: Fml. baron Bianchi Duca di Casalanza 10zł, porucznik Lambert Siegl 1zł, pierwszy audytor sztabowy Wachtel 5zł. 25kr., sztabowy audytor Kreiml 5zł., audytor Wagner 2zł., audytor Seelinger 3zł., c. k. komisarz wojenny u c. k. komendy krajowej we Lwowie 19zł. 60c., wyższy lekarz sztabowy Mallat 5zł., lekarz pułkowy Laminger 2zł., płatnik wojenny Weissmahr 2zł., Edelbeck 2zł., oficyał kasy wojennej: Frankiewicz 30c., Ziegler 60c., Iranowski 30c., akcesista kasy wojennej Pernoha 15c., kapitanowie: Berger 1zł., Schmid 1zł., Krk 1zł., Dobrzański 1zł. 5c., Eisenblum 30c., Hasslinger 30c., porucznik Iwie 1zł., podporucznicy: Handl 1zł., Levay 20c., kapitan Veith 2zł, porucznik Pokorny 1zł., kapitan Kempski 1zł, oficyał rachunkowy Riegler 1zł, wyższy lekarz sztab. Dobsch 5zł., lek. pułk. Robitschek 1zł., nadlek. Lettocha 1zł., kapitanowie: Bohdan 1zł., Ebner 1zł., Rothbügel 1zł., Hermann 1zł., Schmidt 1zł., oficyał od administracji budowniczej: Mawritzki 1zł., Püchl 1zł., Kovicz 1zł., pułkownik Corti 2zł., korpus oficerów 4. pułku artylerji polowej 11zł. 15c., korpus oficerów artylerji zbrojowniczej nr. 6. 3zł. 60c., major Aniołowicz 2zł., rotmistrze: Kemmel 1zł., Roza 1zł, podporucznik Haint 50c., weterynarz Schraml 40c., i urzędnicy rachunkowego departamentu wojskowego 28zł. 66c. — Razem 134zł. 36c. wal. aut.

(Kronika prowincjonalna.) W ciągu gwałtownej burzy na dniu 25. z. m. wieczorem zapalił piorun w Sławsku, w obwodzie stryjskim, dom włościanina Hrynia M. i zabił jego 4letniego syna. Dom spalił się. Równocześnie uderzył piorun w sąsiedniej wsi Wołosiance w dom Iwana B., i prócz domu spaliły się wszystkie zabudowania gospodarskie.

Na dniu 30. z. m. wydarzył się w Litowisku w obwodzie złoczowski następujący smutny wypadek: Włościanka Małanka R. chciała odnowić jedną ścianę w swojej chacie; cieśla wiejski podniósł więzanie dachu, ale tak źle je podparł, że obaliło się, zabiło Małankę, a troje innych ludzi lekko uszkodziło.

(Nowe nasienie ryżu.) Jak wiadomo uprawiano potąd w Europie ryż należący do rodzaju roślin wodnych, i który przeto udawać się może na gruntach bagniatych lub sztucznie nawodnionych. Lecz taki sposób uprawy ryżu wpływa bardzo szkodliwie na zdrowie rolników, nabawiając ich febrą i innymi chorobami. Francuskie stowarzyszenie aklimatyzacyjne sprowadziło teraz z Chin inny rodzaj ryżu (riz sec), który wysiewa się tak samo jak każde inne zboże, i jest tak smaczny i pożywny, jak ryż potąd znany i używany. Próby w tej mierze powiodły się jak najlepiej.